

MICHAŁ GOLIŃSKI

Kolegium Analiz Ekonomicznych
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

E-administracja w Polsce w świetle badań ONZ

1. Wstęp

Wśród licznych światowych badań ilościowych konsekwencji wynikających z coraz szerszego stosowania technik informacyjnych (ICT – *information and communications technology*) we wszystkich praktycznie obszarach ludzkiej aktywności można zaobserwować dwie, przeciwstawne tendencje. Pierwszą z nich są próby stworzenia uniwersalnego narzędzia pomiaru wszelkich przejawów społeczeństwa informacyjnego (SI), drugą zaś są badania nakierowane na wybrane aspekty szerokiego spektrum zagadnień dotyczących SI. W obszarze e-administracji najbardziej znanymi tego typu badaniami są prace prowadzone już od ponad dekady przez ONZ. Osiem edycji badania i stosunkowo nieznaczne zmiany jego metodyki pozwalają na ostrożną analizę wyników w perspektywie historycznej i przedstawienie na tym tle rozwoju krajowej e-administracji.

Badania te odzwierciedlają znaczenie, jakie ONZ przypisuje e-administracji, jako istotnemu czynnikowi zrównoważonego rozwoju oraz poprawy skuteczności, przejrzystości, odpowiedzialności i zwiększenia demokratycznego charakteru funkcjonowania instytucji władzy na wszystkich poziomach: „E-administracja ma ogromny potencjał doskonalenia sposobu dostarczania usług publicznych przez władze oraz istotnego zwiększenia zaangażowania w problematykę usług publicznych szerokiego grona interesariuszy”¹.

2. „UN E-Government Surveys”

W 2002 r. United Nations Division for Public Economics and Public Administration wraz z American Society for Public Administration przedstawiły pierwsze opracowanie

¹ *United Nations E-Government Survey 2014. E-Government for the Future We Want*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2014, s. iii.

dotyczące e-administracji – *Benchmarking E-government: A Global Perspective. Assessing the Progress of the UN Member States*². Już wtedy zaproponowano zagregowany wskaźnik poziomu rozwoju e-administracji nazwany *E-government Index*. Nazwa ta została zmieniona w następnych edycjach badania, także konstrukcja samego wskaźnika uległa istotnej zmianie. Dlatego też wyniki badania z 2002 r. nie będą uwzględniane w prezentowanych dalej porównaniach historycznych.

W 2003 r. ONZ przedstawiła kolejną publikację z cyklu „UN E-Government Surveys” i zawarte w niej nowe narzędzie międzynarodowych porównań – *E-Government Readiness Index* (EGRI). W kolejnych edycjach badania uczestniczyło wiele agend ONZ. Główną rolę odgrywał UN Department of Economic and Social Affairs (UNDESA)³, współpracujący z UN Public Administration Network (UNPAN)⁴. Do listopada 2014 r. ukazało się siedem edycji badania (w latach: 2003⁵, 2004⁶, 2005⁷, 2008⁸, 2010⁹, 2012¹⁰ oraz 2014¹¹). Począwszy od 2008 r., badanie jest realizowane w cyklu dwuletnim.

Badania zawierają analizę porównawczą rozwoju e-administracji w 193 (edycja z 2014 r.) państwach członkowskich ONZ. Oceniane są poziom i jakość zastosowań ICT na różnych poziomach administracji. Zadeklarowanym celem badań jest dostarczenie decydentom w krajach członkowskich narzędzia pozwalającego na ocenę poziomu rozwoju e-administracji oraz zdefiniowanie silnych i słabych stron stosowanych w danym kraju rozwiązań. Przedstawiając korzyści i wyzwania wynikające z zastosowań ICT w administracji, opracowania dostarczają przykładów najlepszych praktyk i błędów popełnianych w trakcie implementacji takich rozwiązań. Przedstawiona analiza opiera

² *Benchmarking E-government: A Global Perspective. Assessing the Progress of the UN Member States*, United Nations Division for Public Economics and Public Administration and American Society for Public Administration, New York 2002.

³ <http://www.un.org/en/development/desa/index.html> (data odczytu: 10.11.2014).

⁴ <http://www.unpan.org/DPADM/AboutUs/tabid/420/Default.aspx> (data odczytu: 10.11.2014). Ze stron internetowych tej organizacji można pobrać publikacje towarzyszące kolejnym edycjom badania oraz pliki danych, wykorzystywane także w tej pracy: <http://unpan3.un.org/egovkb/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

⁵ *UN Global E-government Survey 2003*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2003.

⁶ *UN Global E-Government Readiness Report 2004. Towards Access for Opportunity*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2004.

⁷ *UN Global E-government Readiness Report 2005. From E-government to E-inclusion*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2005.

⁸ *UN E-Government Survey 2008. From e-Government to Connected Governance*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2008.

⁹ *United Nations E-Government Survey 2010. Leveraging e-government at a time of financial and economic crisis*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2010.

¹⁰ *United Nations E-Government Survey 2012. E-Government for the People*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2012.

¹¹ *United Nations E-Government Survey 2014...*, op.cit.

się na „holistycznym spojrzeniu na rozwój, które dotyczy potencjału ludzkiego, rozwoju infrastruktury i dostępu do informacji oraz wiedzy”¹².

Dwoma głównymi celami tych opracowań są:

- analiza porównawcza zdolności badanych krajów do transformacji administracji za pomocą ICT w celu dostarczania swym obywatelom usług on-line;
- stworzenie narzędzia benchmarkingu zaawansowania poszczególnych krajów w implementacji usług e-administracji.

Ten drugi cel został zrealizowany przez stworzenie wskaźnika gotowości e-administracji (EGRI). W publikacji z 2010 r. nazwę wykorzystywanego w badaniu wskaźnika złożonego zmieniono na *E-Government Development Index* (EGDI), metodyka nie uległa jednak większym zmianom.

EGDI to miara agregatowa złożona z trzech subwskaźników, będących także miarami agregatowymi (mogą one być również analizowane niezależnie):

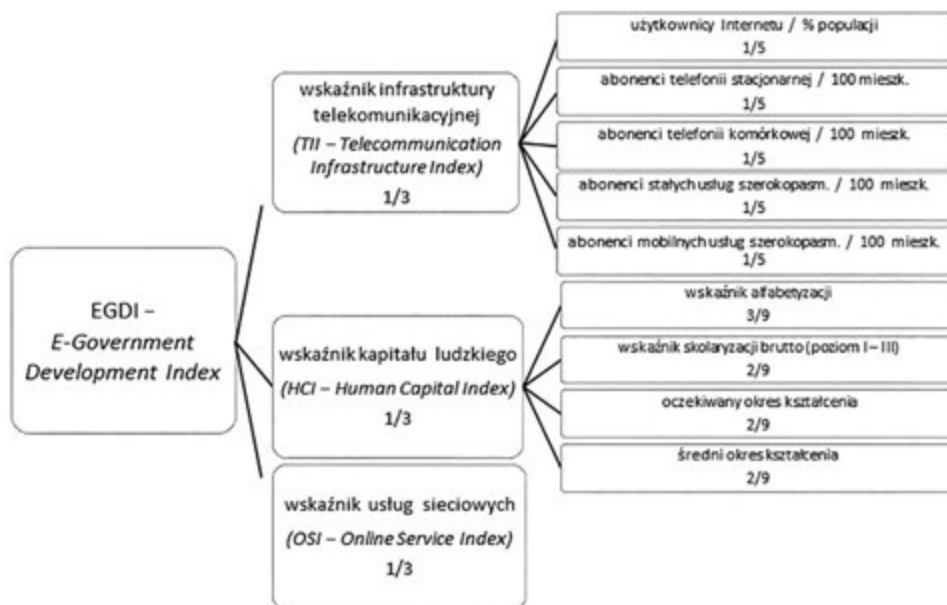
- wskaźnika usług sieciowych (*Online Service Index – OSI*);
- wskaźnika infrastruktury telekomunikacyjnej (*Telecommunication Infrastructure Index – TII*);
- wskaźnika kapitału ludzkiego (*Human Capital Index – HCI*).

EGDI nie jest oczywiście miarą absolutną (wartości wskaźnika są pozbawione miana), ma on raczej na celu ocenę dokonań danego kraju w obszarze e-administracji w odniesieniu do pozostałych państw w danym roku.

Pomimo że podstawowe założenia wskaźnika pozostają stałe, to interpretacja jego wartości zmienia się w kolejnych edycjach badania. Jest to wynikiem zmian w pojmowaniu potencjału e-administracji, wynikających ze zmian bazowych technik i technologii. Oznacza to, że EGDI jest raczej narzędziem benchmarkingu, które stara się odnosić do różnych, zmiennych w czasie podejść do rozwoju e-administracji. EGDI nie forsuje konkretnej liniowej ścieżki rozwojowej, wiodącej do ostatecznego, jasno zdefiniowanego celu. Konstrukcję miary agregatowej EGDI przedstawia rysunek 1.

Główne założenia metodyczne badania pozostają spójne od pierwszego badania w 2003 r. Niewielkim zmianom podlegają pewne elementy tej metodyki, np. wskaźniki cząstkowe wchodzące w skład wskaźnika zagregowanego. Zmiany takie są wymuszane przez rozwój ICT, zmieniające się strategie e-administracji oraz innowacyjne wzorcowe praktyki realizowane w tym obszarze. Rozwój ICT w ostatnich latach oraz możliwości oferowane przez nowe rozwiązania, takie jak usługi on-line, *Big Data*, media społecznościowe, aplikacje mobilne czy *cloud computing*, wymuszają zmiany metodyki badania. Konieczne staje się podejście bardziej holistyczne oraz uwzględniające udział szerszego grona interesariuszy.

¹² UN *E-Government Survey 2008...*, op.cit., s. 12.

Rysunek 1. Konstrukcja wskaźnika EGDI 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *United Nations E-Government Survey 2014. E-Government for the Future We Want*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2014, s. 185–196.

Wskaźnik infrastruktury telekomunikacyjnej (TII) uległ niewielkim zmianom od 2002 r. W 2008 r. zastąpiono odsetek populacji on-line abonentami stałych usług szerokopasmowych i usunięto odbiorniki telewizyjne. W 2012 r. użytkowników komputerów osobistych zastąpiono użytkownikami Internetu, a w 2014 r. użytkowników Internetu zastąpiono abonentami mobilnych usług szerokopasmowych.

Ostatnia edycja badania wprowadziła dwa nowe wskaźniki cząstkowe do wskaźnika kapitału ludzkiego (HCI) – oczekiwany okres kształcenia oraz średni okres kształcenia. Zostały one dodane do dwóch dotychczasowych wskaźników cząstkowych – wskaźnika alfabetyzacji i wskaźnika skolaryzacji brutto (poziom I–III), używanych w kolejnych edycjach badania od 2002 r.

Subwskaźnik usług sieciowych (OSI) jest także wskaźnikiem zagregowanym mierzącym wykorzystanie ICT przez administrację w celu świadczenia usług publicznych. Bazuje on na złożonym badaniu obecności w sieci administracji poszczególnych krajów. Badanie to ocenia zarówno aspekty techniczne wybranych stron internetowych, jak i polityki i strategię rozwojowe w poszczególnych obszarach administracji. Bazuje ono na modelu rozwoju e-administracji zakładającym cztery etapy rozwoju usług on-line: informacyjny, interakcyjny jednokierunkowy, interakcyjny dwukierunkowy i transakcyjny.

Omówionemu wskaźnikowi złożonemu EGDI towarzyszy indeks e-uczestnictwa (*E-Participation Index* – EPI), który ma oceniać potencjał danego kraju do tworzenia przejrzystych struktur władzy przez udostępnianie obywatelom nowych kanałów komunikacyjnych, redukujących bariery uczestnictwa w podejmowaniu decyzji politycznych. E-uczestnictwo jest procesem angażowania obywateli przy wykorzystaniu ICT w procedury administracyjne i procesy podejmowanie decyzji w celu uczynienia administracji publicznej uczestniczącą, włączającą, współpracującą i deliberatywną. Wykorzystywany jest trzystopniowy model e-uczestnictwa, zakładający coraz wyższy poziom zaangażowania obywateli w procesy administracyjne. Poziom pierwszy to e-informacje, drugi to e-konsultacje, a trzeci to e-decyzje. Badanie polega na ocenie jakości i celowości programów oraz projektów e-administracji pod kątem zaangażowania obywateli we współtworzenie i implementację decyzji.

3. Wyniki badania z 2014 r.

Światowym liderem e-administracji jest Korea Południowa (tabela 1), 2. miejsce zajmuje Australia, a 3. Singapur. Zwraca uwagę spadek pozycji państw skandynawskich, prowadzących przez wiele lat poprzedniej dekady w licznych e-rankingach. Jeszcze w edycji z 2008 r. trzy pierwsze miejsca zajmowały: Szwecja (2014 r. – 14. pozycja), Dania (16.) i Norwegia (13.).

W badaniu z 2014 r. wartość EGDI dla Polski wyniosła 0,6482 – oznaczało to zajęcie 42. miejsca w rankingu wszystkich badanych państw (awans o pięć pozycji w porównaniu z 2012 r.). Wartości trzech subwskaźników składowych lokowały Polskę na pozycjach:

- 58. – wskaźnik usług sieciowych (OSI);
- 50. – wskaźnik infrastruktury informacyjnej (TII);
- 36. – wskaźnik kapitału ludzkiego (HCI).

Wartość wskaźnika e-uczestnictwa (EPI) dała Polsce 68. pozycję.

Biorąc pod uwagę fakt, że EGDI ma charakter relatywny, należy zachować ostrożność w interpretacji zmian jego wartości. Dotyczy to zwłaszcza państw o zbliżonych pozycjach w rankingu. Wyższa pozycja nie musi oznaczać istotnie wyższego poziomu rozwoju e-administracji. Każdy kraj samodzielnie decyduje o poziomie i zakresie swych inicjatyw w tym obszarze, bazując na swym specyficznym kontekście kulturowym i polityce rozwojowej. Decyzje te mogą wpływać na pozycję zajmowaną w rankingu, nie musi to jednak jednoznacznie oznaczać istotnie lepszej lub gorszej sytuacji w danym kraju.

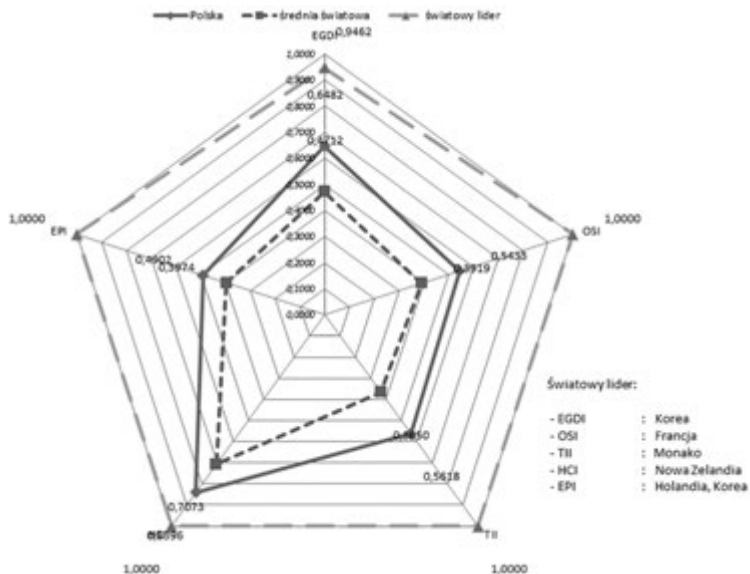
Tabela 1. Pozycje w rankingu i wartości EGDI wybranych państw w 2014 r.

<i>E-Government Development Index (EGDI) 2014</i>		
Pozycja w rankingu	Kraj	EGDI wartość
1	Korea Pd.	0,9462
2	Australia	0,9103
3	Singapur	0,9076
4	Francja	0,8938
5	Holandia	0,8897
6	Japonia	0,8874
7	USA	0,8748
8	Wielka Brytania	0,8695
9	Nowa Zelandia	0,8644
10	Finlandia	0,8449
...
39	Węgry	0,6637
40	Malta	0,6518
41	Słowenia	0,6505
42	Polska	0,6482
43	Andora	0,6426
44	Katar	0,6362
45	Czarnogóra	0,6346
...
193	Somalia	0,0139

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: <http://unpan3.un.org/egovkb/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

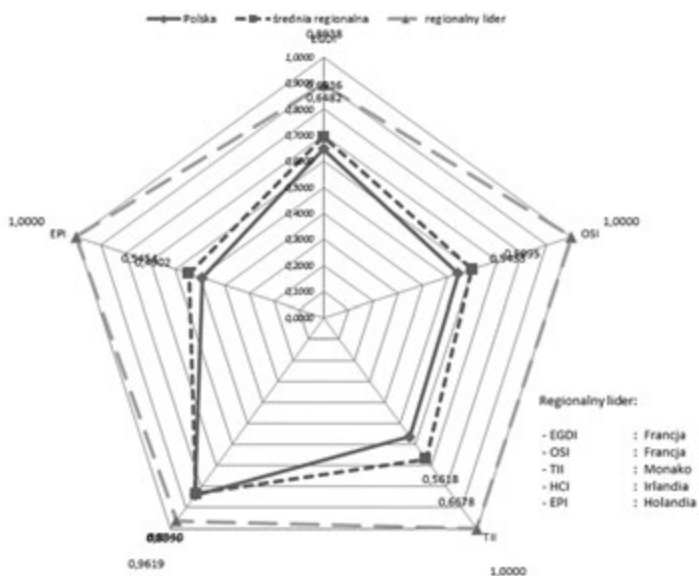
Rysunki 2–4 ukazują sytuację krajową we wszystkich czterech wymiarach badania w 2014 r. Zostają one zestawione z wartościami średnimi i hipotetycznym liderem (nieistniejący obiekt o najwyższych wartościach poszczególnych wymiarów) w badanej grupie państw. Porównania te odnoszą się kolejno do świata, regionu (Europa) i subregionu (Europa Wschodnia).

Dystans dzielący Polskę od lidera światowego oraz od lidera regionalnego jest duży. Polska jest wyraźnie powyżej średniej światowej i nieznacznie poniżej średniej regionalnej. W subregionie Polska jest nieznacznie powyżej średnich subregionalnych i zauważalnie poniżej subregionalnego lidera. Zwłaszcza ten ostatni fakt może budzić zdziwienie, a nawet pewien sceptycyzm, jeśli uwzględnimy, że na pięć badanych wartości czterokrotnie przewodzi Rosja (EGDI, OSI, TII, EPI), a jeden raz (HCI) Białoruś.

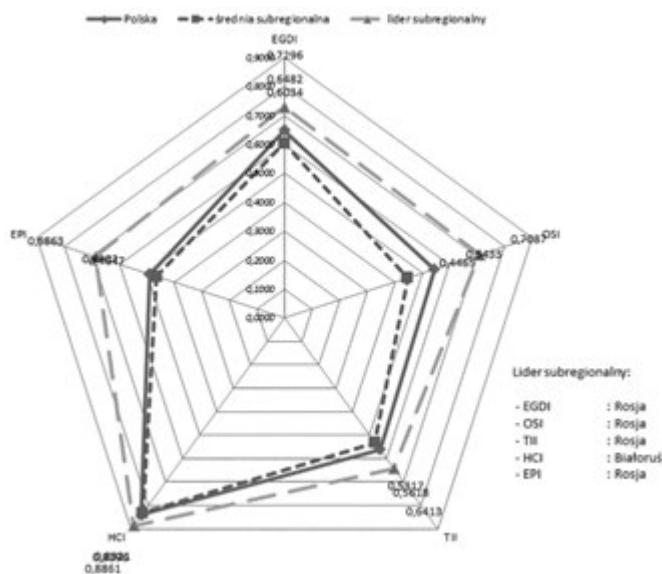
Rysunek 2. Wartości wszystkich czterech wymiarów badania dla Polski, średniej światowej i światowego lidera w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: <http://unpan3.un.org/egovkb/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

Rysunek 3. Wartości wszystkich czterech wymiarów badania dla Polski, średniej regionalnej i regionalnego lidera w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: <http://unpan3.un.org/egovkb/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

Rysunek 4. Wartości wszystkich czterech wymiarów badania dla Polski, średniej subregionalnej i subregionalnego lidera w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: <http://unpan3.un.org/egovkb/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

4. Analiza historyczna 2003–2014

Przeprowadzenie siedmiu edycji badania w połączeniu z niewielkimi zmianami metodyki pozwalają na ostrożną analizę danych w ujęciu historycznym. Ponieważ wartości wskaźnika złożonego są pozbawione miana, a samo narzędzie mierzy poziom rozwoju e-administracji danego kraju w odniesieniu do pozostałych państw w danym roku, do porównań historycznych zostaną wykorzystane pozycje zajmowane w rankingach, a nie wartości poszczególnych wskaźników.

Analiza zmian w rankingach EGDI i wszystkich czterech wymiarów badania przeprowadzona zostanie dla Polski i Korei Południowej – lidera 2014 r. (tabela 2). W skali światowej porównanie lat 2003 i 2014 pokazuje, że Korea odniosła spektakularny sukces. Według wartości wskaźnika EGDI, awansowała z pozycji 13. na pozycję 1. Równie spektakularny, z 12. na 1. pozycję, był awans w kategorii EPI. W kategorii subwskaźników EGDI zmiany pozycji Korei wyniosły: –1 (HCI), +7 (TII), +13 (OSI). Analizując pozostałe wymiary badania, możemy stwierdzić, że w siedmiu edycjach Korea 8-krotnie obniżała swoją pozycję, 9-krotnie ją utrzymywała i 13-krotnie awansowała.

W tym samym czasie pozycja Polski pogarszała się. Porównanie lat 2003 i 2014 ukazuje spadek o 10 pozycji w kategorii EGDI, a w kategorii EPI o 52 (!) pozycje. W kategorii subwskaźników EGDI zmiany pozycji Polski wyniosły: -30 (HCI), -8 (TII), -34 (OSI). We wszystkich siedmiu edycjach udziałem Polski było: 17 spadków, czterokrotne utrzymanie pozycji i dziewięć awansów.

Porównanie dystansu pomiędzy oboma krajami w latach 2003 i 2014 pokazuje pogorszenie pozycji Polski. Dla poszczególnych wymiarów badania wynosiły one: EGDI - 22, EPI - 63, HCI - 29, TII - 15, OSI - 47. Podczas gdy Korea systematycznie poprawiała swoje pozycje, Polska ze znaczną dynamiką je traciła. Nie chodzi tu oczywiście o rzeczywiste pogorszenie analizowanych charakterystyk, lecz o szybszy ich rozwój u pozostałych konkurentów, skutkujący obniżeniem pozycji w rankingu.

Duże spadki Polski w kategorii HCI ukazują potrzebę ostrożności przy interpretacji wyników badań wykorzystujących indeksy złożone. Niejasne metodyki badania lub zwykła niestaranność autorów mogą prowadzić do uzyskania ocen budzących wątpliwości. Tak znaczące pogorszenie pozycji Polski akurat w tej kategorii musi budzić zdziwienie. Jest to przecież okres stałego wzrostu odsetka studiujących i polepszania się wyników w kolejnych badaniach PISA (*Programme for International Student Assessment*)¹³.

Rankingi dotyczące tej kategorii budzą także inne wątpliwości. Światowym liderem w 2010r. została Kuba i trudno wytłumaczyć jej nagły awans z pozycji 25. w 2008r. Jednak kraj ten w 2012r. był już na 3. pozycji, by w 2014r. spaść na 35. Tak znaczne zmiany, szczególnie w dość stabilnej sferze edukacji, mogą zdumiewać. Podobny sceptycyzm może budzić pozycja w tej kategorii subregionalnego lidera – Białorusi – w latach 2010 i 2014. Sytuacja, w której wzorcami rozwoju kapitału ludzkiego stają się Kuba i Białoruś, powoduje pewne rozbawienie. Wynika to z wykorzystywania przy konstrukcji tego typu miar udziału obywateli na poszczególnych etapach kształcenia w formalnych strukturach edukacyjnych, które znacznie różnią się w poszczególnych krajach. Wydaje się, że lepsze byłoby wykorzystanie miar bardziej zobiektywizowanych¹⁴, np. wyników badań PISA.

Pewne niedowierzanie budzi też fakt, że w pozostałych wymiarach badania (poza HCI) subregionalnym liderem jest Rosja. Jej lokalne przywództwo w kategorii EPI wydaje się kuriozalne, a określenie „rosyjska partycypacja” oksymoronem.

Istnieje obawa, że dokładna analiza pozostałych wymiarów badania mogłaby przynieść podobne „kwiatki”. Jest to wadą wielu e-badań wykorzystujących indeksy złożone. Narzędzia te nie są dokładną i niezawodną miarą rzeczywistości, a ukazują raczej pewne przybliżenie badanej rzeczywistości i jej trendy rozwojowe.

¹³ <http://www.pisa.oecd.org> (data odczytu: 10.11.2014).

¹⁴ Por. M. Goliński, *Spółczesność informacyjna – geneza koncepcji i problematyka pomiaru*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2011, seria „Monografie i Opracowania”, nr 580, s. 233–234.

Tabela 2. Pozycje Polski i Korei w rankingu światowym i ich zmiany w poszczególnych edycjach badania oraz porównanie danych z poszczególnych lat okresu 2003–2014, a także różnice w pozycjach Polska v. Korea

Przebieg Polski i Korei w rankingu według szczegółkich wymiarów badania i ich zmiany w kolejnych edycjach badania oraz porównanie 2003-2014																									
Kategoria	2003	2004	2003-2004	2005	2004-2005	2006	2005-2006	2007	2006-2007	2008	2007-2008	2009	2008-2009	2010	2009-2010	2011	2010-2011	2012	2011-2012	2013	2012-2013	2014	2013-2014	2003-2014	
Korea																									
gd - EGDZ	13	5	8	5	3	1	2	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gd - EPI	12	6	6	4	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gd - BKCI	5	3	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gd - TI	9	12	-3	9	3	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
gd - OSI	16	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12
Kłosa spóźniła	-	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0
Kłosa nieopóźniła	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłosa zwróciła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Współliczone razem	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max
Współliczone spóźni	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min
Polska																									
gd - EGDZ	32	29	3	30	-1	31	1	32	1	33	1	34	1	35	1	36	1	37	1	38	1	39	1	40	
gd - EPI	16	15	1	17	1	18	1	19	1	20	1	21	1	22	1	23	1	24	1	25	1	26	1	27	
gd - BKCI	6	4	2	4	2	5	1	6	1	7	1	8	1	9	1	10	1	11	1	12	1	13	1	14	
gd - TI	42	40	2	41	1	42	1	43	1	44	1	45	1	46	1	47	1	48	1	49	1	50	1	51	
gd - OSI	24	25	1	26	1	27	1	28	1	29	1	30	1	31	1	32	1	33	1	34	1	35	1	36	
Kłosa spóźniła	-	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	
Kłosa nieopóźniła	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kłosa zwróciła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Współliczone razem	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	
Współliczone spóźni	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	min	
Dystans																									
EGDZ	19	24	5	15	11	16	1	17	1	18	1	19	1	20	1	21	1	22	1	23	1	24	1	25	
EPI	4	15	11	11	24	13	13	13	22	9	17	6	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
BKCI	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	
TI	31	30	1	36	6	37	1	38	1	39	1	40	1	41	1	42	1	43	1	44	1	45	1	46	
OSI	8	21	13	13	24	11	11	11	22	11	20	9	19	9	19	9	19	9	19	9	19	9	19	9	
Polska - Korea: 2003-2014																									
2003-2014																									
2012-2014																									
2013-2014																									
2014																									
2015-2014																									

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: <http://unpan3.un.org/egovkb/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

5. Podsumowanie

Badania ilościowe społeczeństwa informacyjnego – w tym także e-administracji – to zagadnienie złożone, które jeszcze długo będzie tematem sporów i źródłem kontrowersji. Wykorzystywane są w nich często wskaźniki złożone, narzędzia budzące wątpliwości, ale popularne dzięki swej medialnej atrakcyjności.

„Uwzględniając sformułowane w artykule zastrzeżenia wobec badań ONZ, należy z niepokojem zauważyć stale pogarszającą się światową pozycję polskiej e-administracji”¹⁵. Jeszcze bardziej przygnębiający jest fakt, że to ostatnie zdanie mogło zostać bez żadnych zmian przepisane z artykułu napisanego w 2012 r. Dwie nowe edycje badania ONZ ukazują, że sytuacja Polski na tle innych krajów nie uległa poprawie, a w odniesieniu do 2003 r. wręcz drastycznie się pogorszyła.

Bibliografia

- Benchmarking E-government: A Global Perspective. Assessing the Progress of the UN Member States*, United Nations Division for Public Economics and Public Administration and American Society for Public Administration, New York 2002.
- Goliński M., *E-administracja w badaniach Organizacji Narodów Zjednoczonych*, „Roczniki” Kolegium Analiz Ekonomicznych, z. 24, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012.
- Goliński M., *Indeksy złożone jako narzędzie analizy społeczeństwa informacyjnego*, „Zeszyty Naukowe” Uniwersytetu Szczecińskiego, nr 597, „Ekonomiczne Problemy Usług”, nr 57, Szczecin 2010.
- Goliński M., *Spoleczeństwo informacyjne – geneza koncepcji i problematyka pomiaru*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2011, seria „Monografie i Opracowania”, nr 580.
- UN E-Government Survey 2008. From e-Government to Connected Governance*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2008.
- UN Global E-Government Readiness Report 2004. Towards Access for Opportunity*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2004.
- UN Global E-government Readiness Report 2005. From E-government to E-inclusion*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2005.
- UN Global E-government Survey 2003*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2003.

¹⁵ M. Goliński, *E-administracja w badaniach Organizacji Narodów Zjednoczonych*, „Roczniki” Kolegium Analiz Ekonomicznych, z. 24, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012.

United Nations E-Government Survey 2010. Leveraging e-government at a time of financial and economic crisis, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2010.

United Nations E-Government Survey 2012. E-Government for the People, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2012.

United Nations E-Government Survey 2014. E-Government for the Future We Want, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2014.

Źródła sieciowe

<http://unpan3.un.org/egovkb/en-us/Data-Center> (data odczytu: 10.11.2014).

<http://www.pisa.oecd.org> (data odczytu: 10.11.2014).

<http://www.un.org/desa> (data odczytu: 10.11.2014).

<http://www.unpan.org/dpadm> (data odczytu: 10.11.2014).

* * *

E-government in Poland in the UN studies

Summary

The United Nations for more than a decade have been researching the issue of e-government. The goal of the paper is to analyse the results of these studies. Particular attention will be paid to the Polish situation. This article is a continuation of the work from 2012 and uses the same methodology. This allows to make the appropriate spatial and historical comparisons.

Keywords: information society, e-government, United Nations, e-government measurement, composite indicators